

Bouwplaats - Opdrachtgever – Coördinatie- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44

Artikel 19 ARBOWET, Samenwerken verschillende werkgevers

1. Indien in een bedrijf of een inrichting verschillende werkgevers arbeid doen verrichten, werken zij onderling op doelmatige wijze samen teneinde de naleving van het bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet bepaalde te verzekeren.
2. Alvorens werkzaamheden behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie aanvangen zorgen de werkgevers ervoor dat schriftelijk is vastgelegd op welke wijze zal worden samengewerkt, welke voorzieningen daarbij zullen worden getroffen en op welke wijze op die voorzieningen toezicht zal worden uitgeoefend

Let op !!! Art 1 lid 4 Arbeidsomstandighedenwet: Waar in de Arbeidsomstandighedenwet en de daarop berustende bepalingen de woorden «**bedrijf**» en «**inrichting**» worden gebruikt om een plaats aan te duiden, omvatten deze mede een andere plaats waar arbeid wordt verricht of pleegt te worden verricht

Artikel 1.1. ARBObesluit, Definities algemeen

1. In het Arbeidsomstandighedenbesluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder wet: Arbeidsomstandighedenwet.
2. In het Arbeidsomstandighedenbesluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
  - a. **bouwplaats**: elke tijdelijke of mobiele arbeidsplaats waar civieltechnische werken of bouwwerken tot stand worden gebracht, waarvan een niet-uitputtende lijst is opgenomen in bijlage I bij de richtlijn, bedoeld in artikel 2.23, onder a;
  - b. **bouwwerk**: een civieltechnisch werk of bouwwerk als bedoeld onder a;
  - c. **opdrachtgever**:
    - 1°. voor de toepassing van hoofdstuk 2, afdeling 5, en artikel 9:6:
      - i. degene voor wiens rekening een bouwwerk tot stand wordt gebracht, dan wel;
      - ii. op wiens initiatief een bouwwerk tot stand wordt gebracht, dan wel;
      - iii. de onder i en ii bedoelden tezamen;
    - 2°. voor de toepassing van artikel 9.5: degene voor wiens rekening een zelfstandige of werkgever als bedoeld in artikel 16, zevende lid, onderdeel b, van de wet, arbeid verricht;
  - d. **opdrachtgever-consument**: de natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, voor wiens rekening een bouwwerk tot stand wordt gebracht;
  - e. **ontwerpde partij**: degene die zich jegens de opdrachtgever, bedoeld in onderdeel c, sub 1° of de opdrachtgever-consument verbonden heeft om in het bouwproces de ontwerpde functie te vervullen;
  - f. **uitvoerende partij**: degene die zich jegens de opdrachtgever, bedoeld in onderdeel c, sub 1° of de opdrachtgever-consument verbonden heeft om in het bouwproces de uitvoerende functie te vervullen.

Artikel 2.28 ARBObesluit, Veiligheids- en gezondheidsplan

1. De **opdrachtgever** zorgt ervoor dat ten aanzien van bouwwerken die voor de veiligheid en gezondheid van werknemers bijzondere gevaren met zich meebrengen als bedoeld in bijlage II bij de richtlijn of een bouwwerk ten aanzien waarvan een melding verplicht is, een **veiligheids- en gezondheidsplan** wordt opgesteld.
2. Afhankelijk van de voortgang in het bouwproces, worden in het **veiligheids- en gezondheidsplan** ten minste vermeld en opgenomen:
  - a. een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwplaats, de naam van **de coördinator** voor de ontwerp- en uitvoeringsfase;
  - b. een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk, waaronder de eventuele aanwezigheid van asbest of asbesthoudende producten als bedoeld in artikel 4.37, verontreinigde grond, verontreinigd water of grondwater of verontreinigde

Bouwplaats - **Opdrachtgever** – **Coördinatie**- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44

waterbodems, en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden;

- c. de maatregelen die volgen uit de risico-inventarisatie en -evaluatie, bedoeld onder b;
- d. de afspraken met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen, bedoeld onder c;
- e. de wijze waarop toezicht op de maatregelen wordt uitgeoefend;
- f. de bouwkundige, technische en organisatorische keuzen die in verband met de veiligheid en gezondheid van de werknemers en zelfstandigen worden gemaakt alsmede de onderzoeken en rapporten die de onderbouwing van deze keuzen ondersteunen;
- g. de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de **bouwplaats** wordt gegeven.

Europese RICHTLIJN

BIJLAGE I van de RICHTLIJN

NIET-VOLLEDIGE LIJST VAN CIVIELTECHNISCHE WERKEN EN BOUWWERKEN BEDOELD IN ARTIKEL 2, ONDER a)

1. Graafwerken
2. Grondwerken
3. Bouw
4. Montage en demontage van geprefabriceerde elementen
5. Inrichting of outillage
6. Verbouwing
7. Renovatie
8. Reparatie
9. Ontmanteling
10. Sloop
11. Instandhouding
12. Onderhouds-, schilder- en reinigingswerken
13. Sanering

BIJLAGE II van de RICHTLIJN

NIET-VOLLEDIGE LIJST VAN WERKEN DIE VOOR DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS BIJZONDERE GEVAREN MEEBRENGEN BEDOELD IN ARTIKEL 3, LID 2, TWEDE ALINEA

1. Werken die de werknemers aan gevaren van bedelving, vastraken of vallen blootstellen, welke gevaren bijzonder groot zijn door de aard van de werkzaamheden of van de gebruikte procedés of door de omgeving van de arbeidsplaats of de werken.

Bouwplaats - **Opdrachtgever** – **Coördinatie**- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44

2. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan chemische of biologische stoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers inhouden, of ten aanzien waarvan toezicht op de gezondheid wettelijk verplicht is.
3. Elk werk met ioniserende stralingen waarvoor de aanwijzing is vereist van gecontroleerde of bewaakte zones als omschreven in artikel 20 van Richtlijn 80/836/Euratom.
4. Werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels.
5. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan verdrinkingsgevaar.
6. Graven van putten, ondergrondse en tunnelwerken.
7. Werkzaamheden met duikuitrusting.
8. Werkzaamheden onder overdruk.
9. Werkzaamheden waarbij springstoffen worden gebruikt.
10. Werkzaamheden in verband met de montage of demontage van zware geprefabriceerde elementen.

Artikel 2 Definities In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) tijdelijke of mobiele **bouwplaatsen**, hierna te noemen "**bouwplaatsen**": alle **bouwplaatsen** waar civieltechnische werken of bouwwerken worden uitgevoerd, waarvan de niet volledige lijst in bijlage I is opgenomen;
- b) opdrachtgever: iedere natuurlijke of rechtspersoon voor wiens rekening een bouwwerk wordt verwezenlijkt;
- c) bouwdirectie: iedere natuurlijke of rechtspersoon die voor rekening van de opdrachtgever zorg draagt voor het ontwerp en/of de uitvoering en/of het toezicht op de uitvoering van het bouwwerk;
- d) zelfstandige: iedere persoon anders dan die bedoeld in artikel 3, onder a) en b), van Richtlijn 89/391/EEG, wiens beroepsactiviteit bijdraagt aan de verwezenlijking van het bouwwerk;
- e) **coördinator** inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk: iedere natuurlijke of rechtspersoon die door de opdrachtgever en/of de bouwdirectie ermee belast is om tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk de in artikel 5 bedoelde taken te vervullen;
- f) **coördinator** inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk: iedere natuurlijke of rechtspersoon die door de opdrachtgever en/of de bouwdirectie ermee belast is om tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk de in artikel 6 bedoelde taken te vervullen.

Artikel 3 **coördinatoren** - veiligheids- en gezondheidsplan - voorafgaande kennisgeving

1. De opdrachtgever of de bouwdirectie stelt een of meer **coördinatoren** inzake veiligheid en gezondheid, als omschreven in artikel 2, onder e) en f), aan voor een **bouwplaats** waarop verscheidene ondernemingen werkzaam zullen zijn.
2. De **opdrachtgever** of de **bouwdirectie** ziet erop toe dat er, vóór de opening van de bouwplaats, een veiligheids- en gezondheidsplan overeenkomstig artikel 5, onder b), wordt opgesteld.

De Lid-Staten mogen na overleg met de sociale partners afwijken van de eerste alinea, tenzij het gaat om in bijlage II genoemde werken die bijzondere gevaren meebrengen.

3. De opdrachtgever of de bouwdirectie doet een overeenkomstig bijlage III opgestelde voorafgaande kennisgeving vóór de aanvang van de werkzaamheden aan de bevoegde autoriteiten toekomen in het geval van bouwplaatsen,
  - waar de vermoedelijke duur van de werkzaamheden langer dan 30 werkdagen is en waar meer dan 20 werknemers tegelijkertijd aan het werk zijn, of
  - waarvan de vermoedelijke duur langer dan 500 mandagen is.De voorafgaande kennisgeving moet zichtbaar op de bouwplaats worden aangeplakt en zo nodig worden bijgewerkt.

Bouwplaats - **Opdrachtgever** – **Coördinatie**- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44

Artikel 5 *Uitwerking van het ontwerp van het bouwwerk: taken van de **coördinatoren***

Een overeenkomstig artikel 3, lid 1, aangestelde **coördinator** inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerking van het ontwerp van het bouwwerk:

- a) **coördineert** de uitvoering van het bepaalde in artikel 4;
- b) stelt een **veiligheids- en gezondheidsplan** op, of laat dit opstellen, waarin op de betrokken bouwplaats toepasselijke regels staan vermeld, eventueel rekening houdend met de exploitatiewerkzaamheden op de bouwplaats; **dit plan moet voorts specifieke maatregelen bevatten met betrekking tot de werkzaamheden die behoren tot een van de categorieën van bijlage II;**
- c) stelt een dossier samen dat aan de kenmerken van het bouwwerk is aangepast en waarin de voor de veiligheid en de gezondheid nuttige elementen staan vermeld waarmee bij eventuele latere werkzaamheden rekening moet worden gehouden.

RELEVANTE ARTIKELEN ARBOBESLUIT (Opdrachtgever en Ontwerpfase)

Artikel 2.27. Melding

1. De **opdrachtgever**, bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, onderdeel c, sub 1°, meldt de toezichthouder voor de aanvang van de werkzaamheden op de **bouwplaats** de voorgenomen totstandbrenging van een bouwwerk, indien:
  - a. de geraamde duur van de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 30 werkdagen beslaat en op die bouwplaats meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid zullen gaan verrichten, of
  - b. met de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 500 mensdagen zullen zijn gemeoid.
2. Een afschrift van de melding wordt zichtbaar op de **bouwplaats** aangebracht. Indien met betrekking tot de in de melding opgenomen gegevens een verandering optreedt, wordt deze dienovereenkomstig gewijzigd.

Artikel 2.26. Algemene uitgangspunten inzake veiligheid en gezondheid bij het ontwerpen van een bouwwerk

De **opdrachtgever** is verplicht in de ontwerpfase zich ervan te vergewissen dat de betrokken werkgevers en zelfstandigen in staat zijn de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na te komen, in het bijzonder de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 3, 5, eerste en derde lid, en 8 van de wet en hoofdstuk 4, afdeling 5.

- De bij het bouwwerk betrokken werkgever voert arbobeleid zoals dit geformuleerd is in artikel 3 van de Arbeidsomstandighedenwet.
- Dat de bij het bouwwerk betrokken werkgevers volgens Artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) een inventarisatie en evaluatie van risico's van hun werkzaamheden op de bouwplaats hebben uitgevoerd en met betrekking tot deze RI&E een plan van aanpak hebben opgesteld.
- Dat de bij het bouwwerk betrokken werkgevers uitvoering geven aan Artikel 8 van de Arbowet zodat hun werknemers doeltreffend worden ingelicht over de te verrichten werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's, alsmede over de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te voorkomen of te beperken.
- Dat door de bij het bouwwerk betrokken werkgevers en zelfstandigen gewerkt wordt zoals in Afdeling 5 van het Arbobesluit van hoofdstuk 4, is beschreven. Degene die werkzaamheden uitvoert of laat uitvoeren waarbij een risico bestaat op het aantreffen van asbest (bouwwerken/objecten van voor 1994), moet beschikken over een asbestinventarisatierapport. Een daartoe gecertificeerd bedrijf voert de asbestinventarisatie uit. Uit de inventarisatie volgt een asbestinventarisatierapport en de risicoklasse van het asbest. Na werkzaamheden met asbest wordt, voordat met andere werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, op de betreffende arbeidsplaats een eindbeoordeling uitgevoerd.

Bouwplaats - Opdrachtgever – Coördinatie- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44

Bent u als **opdrachtgever** van plan een aannemer een opdracht voor uitvoering van een bouwwerk te gunnen? Dan moet u er zeker van zijn of deze aannemer in staat is de verplichtingen voor de arbeidsomstandigheden die gelden in de uitvoeringsfase na kan komen. Dit heet de vergewisplicht.

De **opdrachtgever** onderzoekt of de bij het bouwwerk betrokkene aannemers en/of zelfstandigen voldoende kennis, vaardigheden en middelen hebben om hun werkzaamheden op de **bouwplaats** op een veilige manier, overeenkomstig de Arbeidsomstandighedenwet, uit te voeren.

Artikel 2.29. Aanstelling **coördinatoren**

Indien in de uitvoeringsfase werkzaamheden worden verricht door:

- a. twee of meer werkgevers;
- b. één werkgever en één of meer zelfstandigen of
- c. twee of meer zelfstandigen,

stelt de **opdrachtgever** één of meer **coördinatoren voor de ontwerpfase** aan en stelt de uitvoerende partij één of meer coördinatoren voor de uitvoeringsfase aan.

Artikel 2.30. Taken **coördinator** voor de ontwerpfase

De **coördinator voor de ontwerpfase** heeft tot taak om namens de **opdrachtgever**:

- a. te bewerkstelligen dat artikel 2.26 (Algemene uitgangspunten inzake veiligheid en gezondheid bij het ontwerpen van een bouwwerk) wordt uitgevoerd;
- b. een **veiligheids- en gezondheidsplan** als bedoeld in artikel 2.28 (Veiligheids- en gezondheidsplan) op te stellen of te laten opstellen;
- c. een veiligheids- en gezondheidsdossier samen te stellen dat bestemd is voor degene die beslist over de uitvoering van latere werkzaamheden aan het bouwwerk in de gebruiks- of sloopfase. In dit dossier wordt de bouwkundige en technische informatie over het specifieke bouwwerk opgenomen die van belang is voor de veiligheid en gezondheid van werknemers en zelfstandigen die werkzaamheden verrichten in de gebruiks- of sloopfase.

Artikel 2.32. Aanvullende verplichtingen opdrachtgever

1. De **opdrachtgever** neemt zodanige maatregelen dat:
  - a. de **coördinator** de taken, bedoeld in artikel 2.30 (Taken coördinator voor de ontwerpfase), naar behoren kan vervullen;
  - b. de **coördinator** de taken, bedoeld in artikel 2.30 (Taken coördinator voor de ontwerpfase), naar behoren uitoefent;
  - c. het **veiligheids- en gezondheidsplan**, bedoeld in artikel 2.28 (Veiligheids- en gezondheidsplan), deel uitmaakt van het bestek betreffende het bouwwerk en vóór aanvang van de werkzaamheden op de bouwplaats beschikbaar is;
  - d. voorafgaand aan het geheel of gedeeltelijk uit elkaar nemen van een bouwwerk of object, wordt het inventarisatierapport als bedoeld in artikel 4.54a, derde lid, ter beschikking gesteld aan de uitvoerende partij.
2. De **opdrachtgever** zorgt ervoor dat de verplichtingen voor de uitvoerende partij, bedoeld in de artikelen 2.29 (Aanstelling coördinatoren) en 2.33 (Aanvullende verplichtingen uitvoerende partij), zijn vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst met de uitvoerende partij.

Artikel 2.33. Aanvullende verplichtingen uitvoerende partij

De uitvoerende partij neemt zodanige maatregelen dat:

- a. de **coördinator** de taken, bedoeld in artikel 2.31, naar behoren kan vervullen;
- b. de **coördinator** de taken, bedoeld in artikel 2.31, naar behoren uitoefent.

Bouwplaats - Opdrachtgever – Coördinatie- Samenwerken

d.d:22-10-2021 14:26:44